

Mensen maken

Samuel 12 vers 6 wordt in vertalingen meestal weergegeven met ‘En Samuel zei tot het volk: *De Heer die Mozes en Aäron gemaakt heeft en die jullie voorvaderen uitgeleid heeft uit het land Egypte...*

Met het woord ‘asah’, ‘maken’, ‘doen’, hebben alle commentatoren en vertalers moeite. De meesten willen de schrijver verbeteren en vertalen ‘aanstellen’. Engelse commentatoren en vertalers gebruiken het woord ‘appoint’, dat mijns inziens op hetzelfde neerkomt.

In Genesis is enkele keren sprake van het maken van mensen door God: Genesis 1:26: *Laten wij mensen maken.* Genesis 5:1: *In de afbeelding van God heeft hij de mens gemaakt.* In Genesis 6:6 staat dat de Heer de mens gemaakt heeft en in Genesis 9:6 dat God de mens gemaakt heeft in zijn beeld. Zo wordt mede op basis van deze teksten gedacht dat God ook Mozes en Aäron gemaakt heeft. Wel is vreemd dat het uitleiden uit Egypte, waarvan sprake is, niet op conto van Mozes en Aäron staat, maar dat de Heer dit zelf gedaan heeft.

Het maken van mensen zien we ook in andere teksten, zoals in 1 Koningen 12:31, waar een koning zijn zoons priester maakte. In 2 Koningen 21L staat dat koning Manasse zijn zoons door het vuur liet gaan en hen tot waarzeggers maakte. En de schrijver van Prediker laat Salomo zeggen dat hij voor zich zangers maakte.

Bij al dit ‘maken’ van mensen is duidelijk dat het gaat over ‘maken tot’. In 1 Samuel 12 worden Mozes en Aäron niet ‘tot iets gemaakt’.

De Targum en Metsudos geven een andere betekenis weer aan de woorden in Samuel. De Targum zegt: *De Heer deed grote dingen door Mozes en Aäron.* In onze tijd komt de mening van Firth (in the Aplos Old testament Commentary) hiermee overeen. Hij zegt dat ‘Mozes en Aäron niet het lijdend voorwerp zijn van ‘maken’, maar het woordje ‘èt’ heeft hier de andere betekenis heeft, namelijk van ‘met’. Dan staat in Samuel 12: 6 dat de Heer mét Mozes en Aäron deed ... .

Dat hier de betekenis van ‘èt’ ‘samen met’ betekent, blijkt ook uit vers 7. Daar staat dat de Heer rechtvaardige daden gedaan heeft mét jullie en mét jullie voorvaderen.

Kortom, wat de schrijver hier zegt verdient alle respect en hoeft niet gewijzigd te worden.

Lukas de Grootte, September 2023